

Anton Kusters

Nieuwsgierigheid naar andere culturen en het verlangen vaker bij zijn broer in Japan te zijn bracht de Belgische vormgever, webdesigner en fotograaf Anton Kusters op het pad van de Yakuza. Een invloedrijke Japanse misdaadfamilie.

Terwijl de tonen van de Japanse muziek wegsterven en de beelden nog nabranden op mijn netvlies staat het kippenvel op ieders armen. De dreiging van Japanse maffia is tastbaar in de zaal tijdens de audiovisuele presentatie van zijn boek 893 magazine issue #1. Door de beeldtaal die Anton Kusters gebruikt ontstaat een boeiend spel tussen licht en schaduw, scherp en onscherp. Juist het contrast tussen zwart en wit, of licht grijs en donkergrijs zoals hij het zelf noemt, is wat Anton zo boeit aan het leven van de Yakuza. In de anderhalf jaar dat de fotograaf de familie nu volgt, maakt hij alles mee. Van geboortes tot sterfgevallen. Voor Anton aan zijn studie Vormgeving begon, volgde de fotograaf een opleiding Politicologie aan de Universiteit in Leuven. Deze opleiding heeft hem geleerd de wereld met open vizier te betreden en geen vooroordelen te hebben. Dit zie je ook terug in het standpunt dat hij inneemt ten opzichte van de Yakuza. "Hoewel ik me bewust ben van de dreiging en de misdaden die de leden op hun geweten hebben, zijn het ook normale stervelingen net als wij, die geluk en verdriet, angst en plezier kennen. Natuurlijk keur ik geweld niet goed, maar ik treed de cultuur van de Yakuza objectief tegemoet en wil het ook objectief in beeld brengen. Ik oordeel niet, maar leer van hun cultuur."

Nieuwsgierigheid overwint de angst

Het idee om een dergelijk project te beginnen, ontstond uit nieuwsgierigheid. "Mijn broer woont al tien jaar in Tokio en ik bezoek hem zo vaak ik kan. Tijdens die bezoeken leerden we Taka-san kennen. Een man die een kleine bar runt in de roze buurt in de wijk Kabukicho. Zijn bar, waar in het gunstigste geval vier man in kunnen, is voor mij een soort thuisbasis geworden tijdens mijn nachtelijke fototochten in de wijk. Op een dag kwam er een zeer goed geklede heer voorbij die mijn nieuwsgierigheid opwekte. De man bleek een vooraanstaand lid van de Yakuza te zijn. Hardop vroegen mijn broer en ik ons af hoe het zou zijn om lid te zijn van zo'n familie. In feite was het de kans waarop ik had gewacht. Een fotoproject over de Yakuza bood me gelegenheid vaker bij mijn broer te zijn en we zouden het samen kunnen uitvoeren. Taka-san waarschuwde ons dat als je aan een dergelijk project begint er geen weg terug meer is. Het is niet vrijblijvend. Taka-san kon ons in contact brengen met iemand van de Yakuza, maar verder moesten we het zelf doen. Wel moesten we ons goed realiseren dat hij voor ons garant stond. Als wij iets onvergefelijks zouden doen, zou hij daarvoor boeten en het misschien met zijn leven bekopen. Die druk is heel zwaar. Tijdens het project kan ik me geen fouten veroorloven.

Je moet binnen de lijnen blijven. Voordat men mij voor mijn daden verantwoordelijk stelt, komen ze eerst bij onze contactpersoon dan bij Taka-san en vervolgens zullen ze mijn broer aanpakken. Toch hebben we ons hierdoor niet laten weerhouden. Onze nieuwsgierigheid naar andere culturen heeft gewonnen van de angst. Na een onderhandeling van tien maanden waarbij we met zeer kleine stapjes vooruit kwamen, ontmoetten mijn broer en ik uiteindelijk iemand van de Yakuza. Het koude zweet brak me uit en ik was heel nerveus voor deze ontmoeting. Gelukkig konden wij de man overtuigen van onze integriteit en respect voor hun cultuur. De Japanse cultuur is heel subtiel en gebonden aan veel ongeschreven regels. Binnen de families bestaan er nog veel meer regels. Omdat wij westerlingen zijn, wordt veel van ons gelukkig door de vingers gezien. Toch moeten we continu op onze tenen lopen en ons respect blijven tonen. Een groot deel van het project bestaat uit sociale omgang en sociaal gevoel. Er worden continu geschenken uitwisseld en iedere periode in Japan sluiten we af door de foto's bij iedereen langs te brengen. Als we dit een keer zouden vergeten, zou ons dat zeer kwalijk worden genomen en zou het project in gevaar kunnen komen. Alles wat we in anderhalf jaar hebben opgebouwd, kan binnen vijf minuten worden stopgezet als we één fout maken. De ergste fout die we tot nu toe hebben gemaakt is dat mijn broer een keer een ruimte binnenkwam en per ongeluk de leiders niet in de juiste volgorde heeft begroet. De rangorde binnen de clan wordt met de begroeting nog eens benadrukt. Als iemand wordt overgeslagen kan dit betekenen dat zo iemand uit de gratie is. Een dergelijk vergissing binnen de familie kan iemand een stuk van zijn vinger kosten. Onze tussenpersoon is hierop aangesproken waarna ons nogmaals het belang zeer duidelijk werd gemaakt."

Dreiging

"De meest bijzondere gebeurtenis die we hebben meegemaakt was de begrafenisplechtigheid van één van de leiders van de Yakuza. Toen ik het telefoontje kreeg dat een van de leiders in coma lag, heb ik onmiddellijk alles laten vallen en ben ik naar Tokio gereisd. Drie dagen lang heb ik de man bezocht, tegen hem gepraat en zijn hand vastgehouden. De enige manier om zijn familie te steunen was door alle foto's van hem af te drukken en aan hen te geven. Door mijn bezoeken aan de zieke man had ik mijn respect getoond en was hun vertrouwen in mij sterk gegroeid. Ik kreeg toestemming om na zijn overlijden de begrafenisplechtigheid bij te wonen. Ook de zeer besloten gedeeltes. Het is uniek om dit als westerling

mee te mogen maken. Het was bijzonder indrukwekkend en betekende een ommekeer in het project. De omgang in Kabukicho heeft de meeste indruk op mij gemaakt. Tijdens deze omgang komen de leden van de familie bij elkaar en lopen ze gezamenlijk door de straten van hun wijk. Op subtiele Japanse wijze tonen ze hiermee wie de werkelijke macht in de wijk bezit. Vanwege de enorme dreiging die hier van uit gaat zijn dergelijke publieke optredens nu verboden.”

Blijvende herinnering

Tatoeages vormen een belangrijk onderdeel van de Yakuza cultuur. Iedere familie heeft zijn eigen meester-tatoeëerder die zo'n hoge status heeft dat zelfs de grote baas voor hem buigt. De stijl van de tatoeages is een symbool van trouw aan een bepaalde familie. Het tatoeëren gebeurt op de traditionele wijze met bamboestokjes. Mijn broer en ik hebben toestemming gekregen om ook een tatoeage te mogen laten zetten door de master. Het is een grote eer, maar voor mij is het heel belangrijk om dit samen met mijn broer te doen. Het benadrukt onze band en is een blijvende herinnering aan wat we samen hebben meegemaakt. Of het er ooit van komt, weet ik niet. Natuurlijk komen we niet weg met een kleine tatoeage en een tatoeage over je hele rug kost minimaal € 10000,-”

Pad van de sterren

Het eerste boek over de Yakuza '893 magazine issue #1' is een groot succes. Met het boek won Anton de Photobook Now Award in 2010. Niet alleen het verhaal en de foto's, maar ook de vormgeving maakt het boek bijzonder. "Fotografie houdt niet op bij de foto's. Ook de manier waarop je de foto's presenteert, is van groot belang. Hiermee kun je verhaal optimaal vertellen." Het boek is nog maar het begin. Inmiddels is de fotograaf/vormgever aan deel twee begonnen en hij hoopt binnenkort toestemming te krijgen om een documentaire over de Yakuza te mogen maken. "Het is voor mij niet belangrijk om rijk of beroemd te worden, maar ik zou graag met dit project voldoende geld verdienen om een volgend project te starten. Dat heb ik van Carl de Keyzer geleerd. Ook hij heeft zijn eerste project zelf gefinancierd en heeft daarmee net genoeg geld verdiend voor zijn volgende project. Net als Santiago in het boek 'De alchemist' van Paulo Coelho geloof ik dat als je iets wilt, het hele universum samenzweert om je te helpen dit te bereiken."

www.antonkusters.com